

تزریق عشق

اثر بخشی عواطف در تربیت فرزندان

نویسنده:

فاطمه زاهدی

انتشارات رویش بهاری

(rooyeshebahari)

سرشناسه	: زاهدی، فاطمه، ۱۳۶۵ فروردین -
عنوان و نام پدیدآور	: تزریق عشق: اثربخشی عواطف در تربیت فرزندان / نویسنده فاطمه زاهدی
مشخصات نشر	: کرج: رویش بهاری، ۱۴۰۳.
مشخصات ظاهری	: ۶۴ ص؛ ۱۴/۵ × ۲۱/۵ س.م
شابک	: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۴۸۷۱ - ۵۷ - ۲
وضعیت فهرست‌نویسی	: فیبا
موضوع	: کودکان - سرپرستی - جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	: Child rearing - Psychological aspects
موضوع	: والدین و کودک - جنبه‌های روان‌شناسی
موضوع	: Parent and Child - Psychological aspects
رده‌بندی کنگره	: HQ۷۶۹
رده‌بندی دیویی	: ۶۴۹/۱
شماره کتاب‌شناسی ملی	: ۹۸۴۱۵۹۴

تزریق عشق

عنوان: تزریق عشق - اثربخشی عواطف در تربیت فرزندان

نویسنده: فاطمه زاهدی

طراح جلد: گروه طراحی پلکان

ناشر: رویش بهاری

مدیرتولید: امیر حیدری

شابک: ۹۷۸ - ۶۲۲ - ۴۸۷۱ - ۵۷ - ۲

شمارگان: ۱۰۰۰ نسخه

شناسه: ۱۵۲۶

نوبت چاپ: اول پاییز ۱۴۰۳ ۱۲۰۰۰۰ تومان

کلیه حقوق برای ناشر محفوظ است.

فهرست مطالب

عنوان ..... صفحه

پیشگفتار ۵

مقدمه ۷

بخش اول

مصادیق، تجلی و صور عاطفه

فصل اول ۱۱

اثر بخشی عواطف در فرزندان ۱۱

تزیق عشق ۱۱

بررسی نقش عواطف در تربیت فرزندان ۱۲

فصل دوم ۱۵

مفهوم‌شناسی ۱۵

تعریف لغوی و اصطلاحی واژه عاطفه ۱۵

تعریف احساس ۱۶

تعریف عاطفه از دیدگاه اسلامی ۱۶

عاطفه در اصطلاح روان‌شناسی ۱۷

تعریف لغوی و اصطلاحی تربیت ۱۸

فصل سوم ۱۹

۱۹.....	مصادیق، تجلی و صور عاطفه.....
۱۹.....	مصادیق عاطفه از دیدگاه قرآن.....
۱۹.....	عاطفه مادر و فرزندى در داستان موسى (عليه السلام).....
۲۰.....	عاطفه پدر و فرزندى در داستان نوح (عليه السلام).....
۲۱.....	تجلى عواطف در گويش بزرگان.....
۲۱.....	شيوه تربيتى پيامبر اسلام (صلى الله عليه و آله).....
۲۲.....	شيوه تربيتى حضرت زهرا (سلام الله عليها).....

بخش دوم

عواطف و نقش آن بر ابعاد تربیت فرزندان

۲۷.....	فصل اول.....
۲۷.....	نقش عواطف در تکون شخصیت فرزندان.....
۲۷.....	تکون شخصیت.....
۲۷.....	ضمیر کودکان کشتزار تربیت‌های خانوادگی.....
۲۸.....	مناسب‌ترین زمان تربیت.....
۲۹.....	شکل‌گیری شخصیت فرزندان.....
۳۱.....	مبادله محبت در شکوفایی شخصیت.....
۳۳.....	فصل دوم.....
۳۳.....	نقش عاطفه و تشویق در بازسازی کودکان.....
۳۳.....	نقش عاطفه در بازسازی کودکان.....
۳۳.....	نقش عاطفه و محبت در بازسازی کودکان.....
۳۴.....	تشویق و تنبیه بجا از نگاه امیرالمؤمنین علی (عليه السلام).....
۳۵.....	نقش تشویق در بازسازی فرزندان.....
۳۷.....	فواید و اهمیت تشویق.....
۳۸.....	ضررهای عدم تشویق.....
۳۹.....	فصل سوم.....
۳۹.....	نقش ابراز عاطفه والدین.....

۳۹.....	در ارتقای تعاملات اجتماعی فرزندان.....
۳۹.....	ابراز عاطفه والدین در ارتقاء تعاملات اجتماعی فرزندان.....
۳۹.....	ابراز عاطفه در هویت کودک.....
۳۹.....	استمرار محبت.....
۴۰.....	ضابطه مند بودن عواطف.....
۴۱.....	عدالت در محبت به کودکان.....
۴۳.....	سیره اهل بیت (علیهم السلام) در محبت به فرزندان.....
۴۵.....	تأثیر محبت در ارتقاء تعاملات اجتماعی فرزندان.....

بخش سوم

آثار بی توجهی و افراط به عواطف در تربیت فرزندان

۵۱.....	فصل اول.....
۵۱.....	آثار بی توجهی.....
۵۱.....	عواقب کوتاهی از برخورد عاطفی با فرزندان.....
۵۲.....	پیامدهای بی توجهی به عاطفه در تربیت فرزندان.....
۵۳.....	عکس العمل فرزندان در برابر بی مهری والدین.....
۵۵.....	فصل دوم.....
۵۵.....	آثار افراط.....
۵۵.....	منشأ افراط در محبت به فرزندان.....
۵۷.....	عواقب افراط در محبت به فرزندان.....
۵۹.....	عکس العمل فرزندان در برابر مراقبت شدید والدین.....
۶۱.....	نتیجه گیری.....
۶۳.....	فهرست منابع.....

پیشگفتار

بدون تردید تربیت، تعالی و تکامل کودک در پرتو ساختن و پرداختن انجام می‌گیرد، زیرا کودکان همانند قطعه‌ی زمین باید پرورده و ساخته شوند. در این ساختن و پرداختن، عاطفه می‌تواند نقش بسیار مهمی را ایفا نماید. پدر و مادر از همان دوران کودکی با ابراز احساسات و عواطف در تحکیم پیوند خانوادگی، چگونگی شکل‌گیری شخصیت کودک و بالابردن روابط اجتماعی در تربیت کودک نقش سازنده‌های خواهند داشت.

کتاب حاضر در پی زدودن غبار از چهره واژه ارزشمند «عاطفه» می‌باشد که خداوند به حکمت ازلی‌اش آن را در نخستین روز آفرینش در فطرت انسان جا نهاد و معلم بشریت پیامبر بزرگوار اسلام (صلی‌الله‌علیه‌وآله) بر مبنای این اصل اصیل انسانی، نسل یگانه قرآنی را تربیت نمود و آنان را به‌سان چراغ‌های درخشنده‌های در مسیر زندگی، برای نسل‌های واپسین، تقدیم تاریخ کرد و در این کتاب تلاش گردیده که به این سؤال پاسخ داده شود که نقش عواطف بر تربیت فرزندان از منظر آیات و روایات چیست؟

با مباحث مطرح شده در دنیای تربیت امروز، به جای تهدید و توسل به‌زور سعی می‌شود، به علل انحرافات و نامتعادلی‌ها پی برده و با ابراز محبت، تشویق و تنبیه به موقع، برقراری عدالت در بین کودکان و بدون هیچ‌گونه افراط و تفریطی آنها را همانند نهرهای باریک به‌سوی دریای اجتماع هدایت و راهنمایی نمود.

مقدمه

در نهاد انسان عواطف فراوانی نهاد شده است که نقش آن‌ها در زندگی انسان به‌خصوص کودکان و فرزندان غیر قابل تردید است. زندگی انسان در تمام مراحل رشد، حتی در مرحله شیرخوارگی تحت تأثیر عواطف اوست و رفتار فردی و اجتماعی او به طریقی متأثر از آنهاست. سلامت روانی و عقلانی انسان وابسته به سلامت عاطفی اوست که در زمان کودکی بر تربیت آن تأثیر گذاشته است، از این رو رفتار انسانی که عاطفه‌اش به صورت متعادل پرورش یافته است متأثر از چگونگی رشد تربیت عواطف اوست. در سال‌های اخیر نقش عواطف بر زندگی انسان مورد توجه دقیق روان‌شناسان و روانکاوان قرار گرفته و باعث شده است تا دانشمندان نقش عواطف بر تربیت فرزندان را در دوران کودکی بررسی و به اثرات بسیار خوب آن دست یابند.

نقش عواطف در زندگی انسان از دیرباز نه تنها مورد توجه مصلحان، عالمان، نویسندگان، هنرمندان و ... قرار گرفته؛ بلکه از منظر پیامبران الهی و امامان معصوم (ع) نیز به آن پرداخته شده و از آن به منظور تحریک، تأثیرگذاری و هدایت اندیشه‌ها بهره بسیار گرفته شده است. در روایتی آمده است، امام صادق (ع) فرمودند: خداوند به بنده‌ای که به فرزندش محبت شدید دارد رحم می‌کند.^۱ آنچه در پیش رو دارید نقش عواطف بر تربیت فرزندان از منظر آیات و روایات می‌باشد.

از این رو، در این کتاب پس از تبیین مفاهیم و مقدمات نخست رابطه عاطفی در قرآن و صور گوناگون آن بررسی می‌شود سپس تجلی عواطف در گویش و نقش آن بر ابعاد تربیت فرزندان مورد واکاوی قرار گرفته و ضمن بیان دیدگاه امام علی (علیه‌السلام) در خصوص ضرورت تشویق و تنبیه، آثار بی‌توجهی به عواطف در تربیت فرزندان به تفصیل به بحث کشانده شد.

^۱ محمدبن حسن، حرعاملی، وسائل‌الشیعه، ج ۱۵، تهران: مکتب اسلامی، ۱۳۷۲، ص ۹۸.